

TAIWAN

FOLKMÄNGD: 22,7 milj. / HUVUDSTAD: Taipei

GRUNDLÄGGANDE ILO-KONVENTIONER SOM RATIFICERATS: Taiwan är inte medlem av ILO.

■ Restriktionerna för föreningsfriheten fanns kvar för många löntagare, inklusive lärare, medan insatser för att ändra arbetsmarknadslagen omöjliggjordes av en politisk kontrovers presidenten var inblandad i. Flera ändringar genomfördes i början av år 2006 av rådet för arbetsmarknadsfrågor för att förbättra behandlingen av migrantarbetare och öka inspektionerna av arbetsgivare som anlitar dem. En bank försökte undergräva sina anställdas fackförening genom att befordra ordföranden till en chefsposition.

LAGSTIFTNINGEN

Många restriktioner

Innan år 1971, när Taiwan ersattes av Folkrepubliken Kina i ILO, hade landet ratificerat ILO-konvention nr 98 om rätten till organisering och kollektiva förhandlingar. Trots detta tidiga åtagande, och även om föreningsrätten i allmänhet skyddas i lag, finns det också betydande restriktioner. Anställda inom försvarsindustri, brandmän, lärare, statstjänstemän, läkare, anställda inom Medicare och hushållsanställda får fortfarande inte bilda fackföreningar. Det får inte heller arméns och polisens personal.

Föreningslagen för statstjänstemän ger dem rätt att bilda yrkesföreningar, men dessa kan inte jämföras med fackföreningar. Lärarna hade hoppats få rätt att bilda och ansluta sig till fackföreningar, men de nödvändiga ändringarna av fackföreningslagen, som fackföreningar och dera allierade i parlamentet (Yuan) föreslagit i januari blev inte behandlade. Enligt lärarlagstiftningen får lärarna bilda föreningar men inga fackföreningar och de får heller inte strejka.

Migrantarbetare kan organisera sig fackligt men bara taiwanesiska medborgare får inneha ledande poster.

Fackföreningslagen säger att fackliga ledare alltid måste väljas i slutna omröstningar.

Regeringsingripanden tillåtna

Regeringen har enligt lag rätt att direkt blanda sig i fackliga organisationers inre angelägenheter. Organisationerna måste lämna in sina stadgar och föreskrifter till myndigheterna på tre nivåer (stads-, provins- och riksnivå) för granskning innan de kan bli officiellt registrerade. Myndigheterna kan också upplösa organisationer som de anser inte uppfyller registreringskraven eller om deras verksamhet utgör en "störning av den allmänna ordningen".

Begränsningar av strejkrätten

Strejkrätten omgärdas av många begränsningar och regeringstjänstemän har enligt lag vida befogenheter att fatta beslut som inskränker eller hindrar strejker. Det är därför svårt att genomföra lagliga strejker och löntagarna klagar över att detta undergräver deras möjligheter att bygga upp styrka för kollektivavtalsförhandlingar. Strejker är bara tillåtna om frågor som rör löner/ersättningar och arbetstider. Myndigheterna kan förordna om medling eller skiljedom i tvister som betraktas som allvarliga eller rör "konkurrensbegränsande åtgärder" eller som betraktas som "orättfärdiga metoder". Under medling får löntagarna enligt lag inte påverka "arbetsordningen". Hårda straff döms ut för brott mot lagen; löntagarna får inte strejka och arbetsgivarna får inte tillgripa motåtgärder.

Begränsade kollektivavtalsförhandlingar

Kollektiva förhandlingar erkänns i lag men är inte obligatoriska.

Löntagare har begränsat skydd under Labour Standards Law

Labour Standards Law (lag om arbetslivsnormer), som reglerar både anställdas och arbetsgivares rättigheter och skyldigheter och inspektioner av arbetsvillkoren är inte tillämplig på flera områden av arbetsmarknaden. Den omfattar exempelvis inte statstjänstemän, lärare, läkare, daghemspersonal och trädgårdsarbetare, hushållsanställda, advokater och livvakter/säkerhetspersonal. Uppskattningsvis 15-20 procent av löntagarna står utanför den lagen vilket ytterligare sänker golvet som kollektiva förhandlingar kan bygga på.

Frizoner

Företag med verksamhet i frizonerna lyder under samma arbetsmarknadslag som alla andra, med undantag för några högteknologiska industrier.

■ RÄTTIGHETERNA I PRAKTIKEN

De fackliga organisationerna är små och oorganiserade och företräder bara runt tre procent av arbetskraften, till skillnad från de många yrkesföreningar som registrerats.

Kollektiva förhandlingar begränsade

Mycket få löntagare omfattas av kollektivavtal. Förhandlingar sker i regel bara i stora företag och de utgör bara fem procent av alla i landet. År 2006 hade omkring 22 procent av de fackliga organisationerna inom industrin kunnat teckna kollektivavtal för sina medlemmar.

Arbetsgivarna avskyr samarbete med facken

Många arbetsgivare vägrade i regel diskutera konflikter eller förhandla med de fackliga organisationerna och vissa var beredda att utestänga eller sparka anställda på grund av facklig verksamhet. Det finns inga lagstadgade straff för diskriminering av fackliga ledare.

Systematiska kränkningar av migrantarbetares rättigheter

Lagliga migrantarbetare som söker rättvisa i civila domstolar för kränkningar av anställningskontrakt, skadestånd för arbetsolyckor eller vänder sig dit för att få ut intjänad lön deporteras i regel innan deras ärenden kommer upp till behandling. Rådet för arbetsmarknadsfrågor (Council of Labour Affairs, CLA) nekar alltid förlängning av arbetstillstånden under tiden deras ärenden ligger i domstol och berövar dem därmed rätten att stanna kvar i Taiwan. Invandrad arbetskraft i hemmen omfattas fortfarande inte av arbetsmarknadslagen och drabbades därför av stora svårigheter när de försökte få rättelse när deras rättigheter kränkts.

I november införde CLA en rad förordningar som rör migrantarbetares arbete. Arbetsgivarna måste sluta avtal med de anställda om bl.a. arbetstid, övertid, kost och logi samt semester och ledighet. Uppsägning av anställningskontrakt för migrantarbetare måste undertecknas av en statstjänsteman på lokal eller provinsnivå för att sätta stopp för användningen av hot om deportering för att hålla invandrarna under kontroll.

■ KRÄNKNINGAR UNDER ÅR 2006

Bakgrund

Året kännetecknades av politiska strider och konflikter på grund av korruptionsanklagelser mot president Chen Shuibians fru, svärson och nära medarbetare. Omröstningar i parlamentet i juni och september för att avsätta presidenten misslyckades men eftersom protesterna på gatorna växte uppstod ett politiskt dödläge under återstoden av året.

Falsa befordringar för att kringgå fackliga ledare på Bank of Overseas Chinese (BOOC)

När Polaris Financial Group, en av de främsta säkerhetsfirmorna i Taiwan, övertog BOOC stod bankens fackförening (som tillhörde National Federation of Bank Employees Union, NFBEU) i vägen för den nya ägarens omstrukturering av banken för att göra den mer tilltalande för potentiella köpare på den internationella bankarenan. Den 13 mars, och utan föregående meddelande, underrättade ledningen ordföranden Lee Ying-chung om att han befordrats till biträdande generaldirektör för BOOC:s personalavdelning. Enligt arbetsmarknadslagen får medlemmar av ledningen för personalavdelningar inte tillhöra någon fackförening. NFBEU rapporterade att ledningen försökte ändra organisationens ledning för att se till att mer följsamma, ledningsvänliga fackliga representanter kunde utses. Lee Ying-chung vägrade omedelbart ta emot befordran och gjorde en anmälan till den lokala arbetsmarknadsmyndigheten med begäran om att tillsättningen skulle återkallas. Trots det drev BOOC:s ledning på fackföreningen för att den skulle hålla val och utse ersättare för Lee och ny styrelse. Som påtryckningsmedel stängde BOOC tillfälligt av fackföreningens tillgång till Internet och hotade stänga ute fackliga ledare från fackföreningens kontor i BOOC:s fastighet.

Efter det att Polaris Financial Group tagit över vägrade BOOC förhandla med fackföreningen om förändringar av anställningsvillkoren och ville heller inte ge några garantier för anställning för de anställda om utländska ägare skulle ta över banken. NFBEU rapporterade också att ledningen försökte skrämja bort fackliga ledare från fackliga möten och hotade dra in annonsering från massmedier som aktivt skrev om den framväxande arbetskonflikten. Fackföreningen hotade utlysa strejk den 29 december, för att betona sina krav på kollektivavtal till skydd för BOOC-anställdas arbeten, men strejken blev inte av. Vid årets slut sade BOOC upp Chen Hui-chih, tillförordnad ordförande för fackföreningen och en annan framträdande aktivist för att de samlat stöd för de anställdas krav på avtal. Fackföreningen sade att avskedandena var olagliga och skulle överklaga.

Stämning som vedergällning mot migrantarbetares kollektiva åtgärd

I februari 2006 stämde Hua Pan Manpower Consultant and Management 14 thailändska arbetare för att de orsakat skador under massiva upplopp i augusti 2005 och krävde att de skulle betala företaget 19,67 miljoner taiwanesiska dollar. Upploppen följde på månader av passivitet från myndigheterna i Kaohsiung i samband med klagomål mot Kaohsiung Rapid Transit Company (KRTC). Hua Pan levererade thailändska arbetare till KRTC och dessa klagade över många övergrepp, inklusive misshandel, obligatorisk övertid och massiva, olagliga avdrag från lönerna. Stämningen gjordes trots att CLA:s avdelning för utländsk arbetskraft konstaterat att oron berodde på att Hua Pan

behandlat arbetarna mycket illa och dömt företaget till 1,5 miljoner taiwanesiska dollar i böter för det. En tjänsteman på kabinetsnivå citerades för att offentligt ha kallat Hua Pans stämning "oacceptabel och omotiverad". Med stöd från fackliga organisationer och frivilligorganisationer gjorde 14 av de thailändska arbetarna en motstämning mot Hua Pan och hävdade att de hållits som slavar. Allmänna påtryckningar på Hua Pan tvingade sedan företaget till att sänka sitt skadeståndskrav till ett nominellt belopp, men arbetarna gick inte med på någon uppgörelse.

Skälen till att myndigheterna i Kaohsiung varit passiva visade sig när en stor skandal avslöjades rörande kontrakten för arbetarna från Thailand. KRTC:s register visade att en tredjedel av varje arbetares lön gick ner i fickorna på okända personer. Mer än 22 tjänstemän i Kaohsiungs stad och provins, höga chefer i KRTC och Chen Che-nan, en tidigare medarbetare till president Chen Shui-bian, åtalades för korruption och trolöshet i samband med de arrangemang som Hua Pan gjort. Under tiden ställdes Yen Shih-hua, Huapans generaldirektör, och dennes fru inför rätta för mutor från bemanningsagenter i Thailand och för att ha pressat arbetarna på pengar.